

Навальна Марина Іванівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Україна).

Navalna Maryna, Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Journalism and Language Communication, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Ukraine).

Межов Олександр Григорович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки (Україна).

Mezhov Oleksandr, Doctor of Philology, Professor, Professor of the Department of Ukrainian Language, Lesia Ukrainka Volyn National University (Ukraine).

Стаття надійшла: 08.05.2023

Статтю прийнято до друку: 15.05.2023

УДК 811.162.1[373:2]:37.091.64
DOI 10.31652/2521-1307-2022-36-21-29

ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕЛІГІЙНОЇ ЛЕКСИКИ В НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ (HURRA!!! PO POLSKU 1,2,3)

Олексій Павлюк

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Україна, м. Вінниця, вул. Острозького, 32
e-mail: aleks.pawluk@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9520-545X

У статті проаналізовано матеріали нового видання для навчання польської мови як іноземної Hurra!!! Po polsku 1,2,3 щодо наявності релігійної лексики і її функційних аспектів. Виокремлено й охарактеризовано групи понять і термінів, що стосуються релігії чи культурно-релігійної традиції польського народу і характерні для культурного середовища Польщі. Виокремлено групи слів, які належать до польських релігійних традицій і загальних релігійних понять, та основні категорії релігійних значень і термінів. Проаналізовано неоднозначні релігійні поняття з огляду на специфіку їхнього перекладу й уживання.

Ключові слова: *релігійна лексика, католицький, культурний контекст, підручники для навчання польської мови, категорії релігійних значень, функційний аспект.*

**FUNCTIONAL ASPECTS OF RELIGIOUS VOCABULARY IN POLISH
LANGUAGE TEXTBOOKS
(HURRA!!! PO POLSKU 1,2,3)**

Oleksiy Pavlyuk

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University,

Ostrozko St. 32, Vinnitsia, Ukraine

e-mail: aleks.pawluk@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9520-545X

Introduction. *Over the last five centuries, the functioning of Polish educational literature has certainly gone through its stages of formation and development. The religious lexical element in such manuals remained an integral part of the presentation of Polish culture. In the 21st century, modern methods of foreign language teaching pay a lot of attention to the socio-cultural component, thanks to the combination of the process of in-depth study of culture (in particular, the communicative part). The article analyzes materials for learning Polish as a foreign language **Hurra!!! Po polsku 1,2,3** in a new format for the presence of religious vocabulary and its functional aspects.*

The purpose of the article: *to single out groups of religious concepts and terms that are directly related to religion or the cultural and religious tradition of the Polish people and to characterize the concepts according to the religious context.*

Methods. *The main method used is the method of analyzing the presence of religious vocabulary in educational materials. The functional method is used to organize religious concepts. Discourse analysis of selected religious concepts and their translation is also applied.*

The results. *The article singles out groups of religious concepts and terms that are directly related to religion or the cultural and religious tradition of the Polish people. Concepts with a religious context, which are typical of the Polish cultural environment, are characterized. Groups of words belonging to Polish religious traditions and general religious concepts are singled out. The main categories of religious meanings and terms have been formed. The analysis of ambiguous religious concepts in the context of their translation and use was carried out.*

Originality. *The series of textbooks of the 2020-2021 edition on the subject of religious vocabulary has not yet been studied, so the material can serve practitioners and theorists as a basis for researching Polish language textbooks and their functional application in practice.*

Keywords: *general religious concepts, Catholic, cultural context, textbooks for learning the Polish language, religious vocabulary, holiday themes.*

Постановка проблеми. За п'ять останніх століть функціонування польська навчальна література, безперечно, пройшла певні етапи формування й розвитку. Релігійний лексичний елемент у таких посібниках залишався невід'ємною частиною презентації польської культури. У XXI столітті сучасні методики викладання іноземної мови приділяють немало уваги соціокультурній складовій завдяки поєднанню процесу поглибленого вивчення культури (зокрема, комунікативної частини), але інколи бракує певних тематичних розділів, пов'язаних із буденністю польського життя.

У пропонованій статті ми обговоримо посібник *Hurra!!! Po Polsku 1,2,3*, де натрапляємо на релігійну лексику, що не є сьогодні характерним явищем для підручників

такого типу. Особливістю цього підручника є те, що релігійна лексика тут стосується не лише польської культури, але й універсальних релігійних понять, що трапляються в описі інших культур світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль релігійної лексики в навчальній літературі з польської мови як іноземної, а також серії підручників *Hurra!!! Po Polsku 1,2,3*, предмета нашого дослідження, розглядають такі польські автори, як Й. Паждзьо [13], А. Стшелецка [15], А. Домбровська і М. Пасека [6]. Аналіз і характеристику цих навчальних підручників, їхніх окремих аспектів розглянули такі закордонні філологи, як А. Кола [10], К. Станкевіч і А. Журек [14], Г. Ольхова [12], К. Чешельська [5], П. Гуральчик [8], К. Шамрик [16]. Серед українських філологів навчальну літературу з польської мови як іноземної вивчали Л. Єрмак [2] і А. Брацкі [1].

Актуальність дослідження. Вивчення польської мови як іноземної в Україні здійснюють за підручниками вітчизняних і зарубіжних авторів. Посібники з вивчення польської мови структуровані відповідно до вікових особливостей школярів, вони мають цілі, яких потрібно досягнути здобувачеві іноземної мови. Оцінюючи частку присутності й використання підручників польської мови в Україні, можемо виокремити найбільш популярний серед таких видань – *Hurra!!! Po Polsku 1,2,3*. Серія цих підручників призначена для дорослих і молоді, віком від 16 років, і спрямована на здобуття мовного рівня B1 за міжнародними мовними стандартами. Він містить: *Підручник студента*, *Зошит вправ* і методичний *Підручник вчителя*. Видана у 2007 році, серія цих посібників завоювала неабияку популярність в Україні і за кордоном [3, с. 57]. З 2020 року видавництво *Prolog* перевидало серію посібників *Hurra!!! Po Polsku 1,2,3*, додавши актуальну тематику й збагативши матеріал в аудіо- і відеокomпонентах, уміщених у спеціальному додатку, який інсталюється на смартфон. Відповідно, оновлення серії цих навчальних посібників є ще одним доказом популярності, а лексичний матеріал підручників викликає зацікавленість не лише студентів і вчителів польської мови, але й дослідників вивчення іноземних мов в Україні. Уже перша публікація цих підручників у 2006 році активізувала низку дослідників, які характеризували підручник, його форму, зміст. Учені порушували питання наявності в підручниках польської мови як іноземної тематичного лексичного матеріалу і його доцільності, адже в кожній культурі є теми, які можна пояснити іноземцю лише в контексті культури й на певному етапі вивчення мови. Релігійний лексичний елемент в таких посібниках є невід'ємною частиною презентації польської культури і, за задумом творців таких розділів, має пришвидшити інтеграцію учня в польське суспільство. Наявність релігійної лексики допомагає учневі не тільки використовувати свої знання під час комунікації, але й формувати власні ідеї й релігійні погляди, мати своє лексично правильно побудоване твердження релігійного характеру.

Мета і завдання статті. З огляду на недослідженість релігійної лексики в серії популярних підручників *Hurra!!! Po Polsku 1,2,3*, варто проаналізувати польську релігійну лексику і її окремі аспекти, важливі для осягнення українцями культурної спадщини Польщі. Для реалізації поставленої мети окреслили такі завдання: визначити знаходження лексичного матеріалу; класифікувати й згрупувати цей матеріал за результатом перекладу українською мовою; схарактеризувати вибрані лексеми в контексті пояснення значення перекладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підручник студента *Hurra!!! Po Polsku 1* 2020 року видання [1], як і його попередник 2007 року, за структурою й тематикою майже не зазнав змін. У *Підручнику студента* і *Зошиті вправ* [2] є 21 тема. В останній виданій версії запропоновано ті самі теми, що і в першій, але за змістом і кількістю вправ вони дещо

відрізняються. *Зошит вправ* збільшився в обсязі завдяки словнику, уміщеному наприкінці кожної теми. Саме словник допомагає учневі систематизувати лексичний матеріал, а мову перекладу слів словника учень вибирає сам на основі зроблених вправ, пояснень учителя чи власного перекладу понять. Опрацьовуючи *Підручник* і *Зошит*, учень опановує рівень А1. Релігійна термінологія трапляється у двох тематичних лекціях.

Лекція 12. Тема *Gdzie jesteś?* (Де ти знаходишся?) знайомить учня з пам'ятками архітектури Кракова й південного регіону Польщі. Тут ми дізнаємося про 4 релігійних терміни: *klasztor* (монастир) [1, с. 109], *kościół* (костел) [1, с. 109], *oltarz* (вівтар) [1, с. 109], *synagoga* (синагога) [1, с. 109]. У цій лекції релігійні терміни покликані описати пам'ятки архітектури Кракова і його околиць, а не передати якийсь особливий релігійний сенс. Цікаво те, що слово означення костелу як сакральної будівлі й вівтаря як сакрального елемента в цій будівлі поєднані в словосполучення *kościół Mariacki z oltarzem Wita Stwosza* [1, с. 109].

У того, хто вивчає мову, можуть виникнути труднощі під час перекладу цього словосполучення й тлумачення українською мовою цього елемента культурної спадщини Польщі. Отож прикметник *Mariacki* передає опис чогось на честь святої Марії, а словосполучення *kościół Mariacki* є поточною скороченою назвою повної назви католицького храму в Кракові – *Архипресвітеріальний костел Внебовзяття Пресвятої Диви Марії*. Словосполучення *z oltarzem Wita Stwosza* – теж є поточною назвою найбільшої в Європі архітектурної сакральної надвівтарної композиції скульптора Вейта Штоса з XV ст., яка безпосередньо розміщена біля вівтаря краківського храму. *Підручник*, власне, не пояснює словосполучення з релігійним контекстом, а в словнику відсутні слова *Mariacki* і *oltarz*. Окрім цього, *Підручник вчителя* до цієї лекції пропонує лексичні заняття зі словами релігійно-культурної лексики такими як *Boże Narodzenie* (Різдво) *msza* (меса), *Wielkanoc* (Великдень) [3, с. 89], яких також немає в словничку до цієї лекції.

Лекція 19 підручника під назвою *Wszystkiego najlepszego!* (Усього найкращого!) значно розширює запас релігійної термінології учня на рівні А1 тематикою польських свят і традицій. Тут обговорюється святкування в польських родинах двох християнських свят: Великодня і Різдва [1, с. 166–170]. Різдвяна тематика представлена такими словами: *adwent* (адвент), *Gwiazda Betlejemska* (Віфлеємська зірка), *Jezus Chrystus* (Ісус Христос), *kolęda* (колядка), *kolędnicy* (колядники), *opłatek* (облатка), *post* (піст), *szopka* (вертеп), *św. Mikołaj* (святий Миколай), *Wigilia* (Святвечір).

Великодня тематика представлена такими термінами: *baranek wielkanocny* (великодній баранець), *katolicki* (католицький), *Niedziela Palmowa* (Вербна неділя), *Niedziela Wielkanocna/Wielka Niedziela* (Великодня неділя), *palma wielkanocna* (великодня пальма), *święcić koszyk wielkanocny* (освячувати великодній кошик/великодні страви), *święconka* (освячені великодні страви/свячене), *Wielkanoc* (Великдень), *Wielki Piątek i Wielka Sobota* (Велика, або Страсна, п'ятниця і субота), *Wielki Tydzień* (Великий, або страсний, тиждень). Також у цій лекції подано вітання, які застосовують під час відзначення цих свят: *Wesołych Świąt Bożego Narodzenia/ Wesołych Wielkanocnych Świąt* (веселих свят Різдва/веселих Великодніх свят). Окрім цього, у додатковому матеріалі вчителя трапляються й інші слова великодньої тематики: *Środa Popielcowa/ Popielec* (Попільна середа), *ukrzyżowanie* (розп'яття), *zmartwychwstanie* (Воскресіння) [4].

Друга частина серії підручників *Hurra!!! Po Polsku* має на меті допомогти здобувачеві знань опанувати мовний рівень А2. *Підручник* і *Зошит* розширюють словниковий запас учня термінологією, пов'язаною з польською культурою й релігійними традиціями. На відміну від попередньої навчальної частини, посібник *Hurra!!! Po polsku 2* не містить словника, тож

користувач *Підручника* може самостійно його укласти. *Підручник* і *Зошит студента* мають по 20 лекцій кожен, з огляду на 120 академічних годин навчання. Релігійна лексика трапляється в лекціях 3, 6, 17, 19.

Лекція 3 *Praca* (Робота) [5, с. 25]. До переліку описуваних професій тут додано лексему на означення професії – *ksiądz* (ксьондз). Це слово західнослов'янського походження повноцінно функціонує в українському лексичному просторі майже з тією вимовою і значенням, що і в польському лексичному масиві, тож не потребує особливого витлумачення чи застосування словника.

Лекція 6 *Miasto* (Місто) [5, с. 50]. Відбувається знайомство користувача *Підручника* з новими релігійними словами і словосполученнями: *bazylika* (базиліка), *cerkiew* (церква), *sanktuarium* (санктуарій), *klasztor Paulinów* (монастир паулінів – Католицький монаший Орден Братів святого Павла Пустинника [4, с. 88]). Усі ці слова стосуються сакральної архітектури, яку можна зустріти в багатьох польських містах. Значення кожного релігійного об'єкта тут не пояснюється, що й виправдано саме туристичною роллю споруди, яку презентують в поданій навчальній лекції.

Лекція 17 *Święta, uroczystości, tradycje* (Свята, урочистості, традиції) [5, с. 140]. Матеріал лекції розрахований на пізнання значної кількості нових слів, пов'язаних з релігійними традиціями поляків. Слова і словосполучення з релігійною конотацією в цій лекції можна поділити за відповідними категоріями:

– *релігійні святкові дні*: *Boże Ciało* (Боже Тіло), *chrzest* (хрещення), *Jom Kippur* (Йом-Кіпур), *pasterka* (різдвяна всеношна [11, с. 64]), *szabat* (святковий день в юдаїзмі – субота), *Święto Zmarłych* (Свято померлих), *Wszystkich Świętych* (Всіх святих);

– *релігійні обряди, які супроводжуються описом*: *pogrzeb* (похорон), *ślub* (вінчання);

– *релігійні дії і предмети*: *blogosławieństwo* (благословіння), *modlić się* (молитися), *odprawiać mszę* (звершувати месу), *Tora* (Тора) [6, с. 73].

Лекція 19 *Kino czy telewizja* (Кіно чи телебачення) містить в одному зі своїх текстів словосполучення з релігійним значенням – *złożenie ślubów zakonnych/składac śluby zakonne* (складати чернечі обіти). Текст презентований у формі рецензії до фільму, узятій з електронного ресурсу, пов'язаного з кіномистецтвом [5, с. 164]. Отже, це є прикладом того, що релігійна лексика може траплятися і не в тематичних лекціях.

Третя частина серії підручників *Hurra!!! Po Polsku* дає змогу опанувати мову на рівні B1. За структурою він не відрізняється від підручника рівня A2. Укладачі *Підручника студента* подали релігійну лексику в лекції 19 *W co wierzymy* (У що ми віримо) [9, с. 180–187]. Багатий лексичний матеріал можемо згрупувати в такий спосіб:

– загальні релігійні поняття: *Bóg* (Бог), *bogowie* (боги), *demon* (демон), *demonologia* (демонологія), *ekumenia* (єкуменізм), *ekumeniści* (єкуменісти), *hinduizm* (індуїзм), *nabożeństwo* (богослужіння), *religie monoteistyczne* (монотейстичні релігії), *religijność* (релігійність), *teologia* (богослов'я), *wierzenia* (вірування), *wyznania* (вірповідання), *wyznawca* (послідовник);

– релігії і їхні представники (відповідно до релігійної спорідненості і відмінності): *chrześcijaństwo* (християнство), *katolicyzm* (католицизм), *katolik* (католик), *papież* (папа), *kardynał* (кардинал), *biskup* (єпископ), *jezuita* (єзуїт), *zakon Bernardynów* (католицький монаший орден Бернардинців), *prawosławie* (православ'я), *prawosławny* (православний), *pop* (піп), *protestantyzm* (протестантизм), *protestant* (протестант), *ewangelik* (одна з назв представника протестантської громади, протестант), *pastor* (пастор, священник у

протестантській церкві), *mormoni* (мормони), *judaizm* (їудаїзм), *żyd* (послідовник їудаїзму), *rabin* (рабин), *islam* (іслам), *muzułmanin* (мусульманин), *mułła* (мулла), *buddyzm* (буддизм), *buddysta* (буддист), *taoizm* (даосизм), *duchowny* (духовна особа), *agnostyk* (агностик), *ateista* (атеїст);

– місця релігійного культу: *Medyna* (Медина), *Mekka* (Мекка), *mezet* (мечеть), *parafia* (парафія), *zbór* (споруда для зібрання протестантів, протестантська церква);

– предмети релігійного культу й символіки: *gwiazda Dawida* (зірка Давида), *koło Dharmy* (колесо Дхарми), *krzyż* (хрест), *menorah* (менора), *polksiężyc* (півмісяць), *Talmud* (Талмуд).

Автори цієї лекції сформуваали також завдання й помістили тексти релігійного змісту так, щоб користувач міг зрозуміти й використовувати у відповідних ситуаціях релігійну лексику й загальні релігійні поняття. Деякі терміни в текстовій версії підручника мають своє пояснення в аудіо- і відеофільмах, які можна прослухати й переглянути в спеціальному додатку. На думку авторів статті, деякі релігійні терміни вже не є актуальними для функціонування в польському суспільстві, наприклад, застарілий термін *mułła* можна було б замінити на сучасніший *imam* (імам) [9], а термін *pop* в польській мові має пейоративний характер і ним рідко послуговуються під час спілкування [7, с. 37].

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Проаналізувавши лексичний матеріал серії підручників *Hurra!!! Po Polsku 1,2,3*, можемо констатувати про наявність релігійної лексики щонайменше двох великих груп: *релігійної лексики*, пов'язаної з християнськими традиціями і культурою Польщі, а також *групи релігійних слів і термінів*, пов'язаних із загальними релігійними знаннями.

Якщо ж з перша група слів – це побутова лексика, загальноновживана, то лексичний склад релігійних термінів на вищому мовному рівні підготує здобувача мовних знань до пізнання специфічної релігійної лексики, яка надалі розширить кругозір і розуміння релігійного аспекту спілкування. Безперечно, наявність релігійної та інших груп лексики в підручниках для навчання польської мови спонукає до подальших розвідок у цій царині, що й становить перспективу дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брацкі А. З. Комунікативний курс польської мови для іноземців: профіль підручника та компетенції викладача і слухача. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2013. Вип. 9. С. 663–672.
2. Єрмак Л. О. Підручники з польської мови як іноземної у професійній сфері: аналітичний огляд. *Лінгвокультурний дискурс у парадигмі професійної освіти*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 5 берез. 2015 р. Київ : КНЕУ, 2015. С. 446–451.
3. Ковалевський Є., Кравчук А. Методика викладання польської мови. Мова і культура в полоністичній дидактиці в Україні. Київ : Інкос, 2017. С. 324.
4. Пиль Я. Польсько-український словник релігійних термінів. Київ : Католицький МедіаЦентр, 2012. 100 с.
5. Ciesielska K. Agnieszka Burkat, Agnieszka Jasińska, Hurra!!! Po Polsku 2, Prolog, Kraków 2010. *Zeszyty Naukowe Uczelni Vistula*. 2015. Nr 39. S. 95–98.
6. Dąbrowska A., Pasięka M. O czym ma milczeć cudzoziemiec. Tematy i słownictwo nieobecne w podręcznikach języka polskiego jako obcego. *Język a Kultura*. t. 21: *Tabu w języku iw kulturze*/ red. Dąbrowska A. Wrocław : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytet Wrocławski, 2009. S. 241–257.
7. Gałęcki Z., Kliza D. Dlaczego „pop” stał się w języku polskim wyrazem obraźliwym? *Roczniki Humanistyczne*. 1994. R. 42. Z. 6. S. 21–38.

8. Góralczyk P. Słownictwo związane z rodziną (na materiale list haseł Haliny Zgółkowej i serii podręczników Hurra!!!). *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. 2013. Nr 20. S. 111–118.
9. Imamowie. URL: <https://mzr.pl/imamowie/> (дата звернення: 03.04.2023).
10. Kola. A. O niepełnosprawności w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego. *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. 2010. Nr 17. S. 507–515.
11. Markunas A., Uczitelj T. Terminologia kościelna. Mały słownik opisowy polsko-ukraiński i ukraińsko-polski. Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 1995. 179 s.
12. Olchowa G. Edukacja klimatyczna w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego dla poziomu A2. *Postscriptum Polonistyczne*. 2021. Nr 2 (28). S. 51–61.
13. Paździo J. Czy podręczniki do nauczania języka polskiego jako obcego mają marginesy? *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Cultura*. 2012. Nr 4. S. 158–170.
14. Stankiewicz K., Żurek A. Obraz Polki/Polaka w serii podręczników do nauczania języka polskiego jako obcego Hurra!!! Po polsku. *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. 2010. Nr 17. S. 495–506.
15. Strzelecka A. W jaki sposób i z jakiej okazji świętują podręcznikowi i prawdziwi Polacy? Negocjowanie ważności świąt. *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. 2014. T. 21. S. 163–175.
16. Szamryk K. Statystyczna analiza słownictwa potocznego w podręczniku Hurra!!! Po polsku 1. *Roczniki Humanistyczne* 2017. Nr 65. S. 25–41.

ДЖЕРЕЛА

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków : Prolog, 2020. 192 s.
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 1. Zeszyt ćwiczeń. Kraków: Prolog, 2020. 140 s.
3. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 1. Podręcznik nauczyciela. Kraków : Prolog, 2020. 148 s.
4. Strefa nauczyciela A1. Hurra!!! Po polsku 1. Podręcznik nauczyciela. URL: <https://prologpublishing.com/download/content/hurra-po-polsku-1-podrecznik-nauczycielanowa-edycja.html> (дата звернення: 21.04.2023).
5. Dixon A., Jasińska A. Hurra!!! Po Polsku 2. Podręcznik studenta. Kraków : Prolog, 2020. 192 s.
6. Dixon A., Jasińska A. Hurra!!! Po Polsku 2. Zeszyt ćwiczeń. Kraków : Prolog, 2020. 104 s.
7. Dixon A., Jasińska A. Hurra!!! Po Polsku 2. Podręcznik nauczyciela. Kraków : Prolog, 2020. 176 s.
8. Strefa nauczyciela A2. Hurra!!! Po polsku 2. Podręcznik nauczyciela. URL: <https://prologpublishing.com/download/content/hurra-po-polsku-2-podrecznik-nauczycielanowa-edycja.html> (дата звернення: 21.04.2023).
9. Dixon A., Jasińska A., Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 3 Podręcznik studenta. Kraków : Prolog, 2021. 208 s.
10. Dixon A., Jasińska A., Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 3 Zeszyt ćwiczeń. Kraków : Prolog, 2021. 128 s.
11. Małolepsza M. Hurra!!! Po Polsku 3. Podręcznik nauczyciela Kraków : Prolog, 2021. 160 s.
12. Strefa nauczyciela A3. Hurra!!! Po polsku 3. Podręcznik nauczyciela. URL: <https://prologpublishing.com/download/content/hurra-po-polsku-3-podrecznik-nauczycielanowa-edycja.html> (дата звернення: 21.04.2023).

REFERENCES

1. Bratski A. Z. Communicative course of the Polish language for foreigners: textbook profile and competences of the teacher and the student. *Philological studies. Scientific Bulletin of Kryvyi Rih State Pedagogical University*. 2013. Issue 9. S. 663–672.
2. Yermak L. O. Textbooks on Polish as a foreign language in the professional sphere: an analytical review. *Linguistic and cultural discourse in the paradigm of vocational education: proceedings of the International scientific and practical conference, Kyiv, 5 March. 2015 p. Kyiv : KNEU, 2015. S. 446–451.*
3. Kovalevsky E., Kravchuk A. *Methods of teaching Polish language. Language and Culture in Polonistic Didactics in Ukraine. Kyiv: Inkos, 2017. 324 s.*
4. Pyl J. *Polish-Ukrainian Dictionary of Religious Terms. Kyiv: Catholic Media Centre, 2012. 100 s.*
5. Ciesielska K. Agnieszka Burkat, Agnieszka Jasińska, Hurra!!! *Po Polsku 2, Prolog, Kraków 2010. Zeszyty Naukowe Uczelni Vistula. 2015. Nr 39. S. 95–98.*
6. Dąbrowska A., Pasięka M. O czym ma milczeć cudzoziemiec. *Tematy i słownictwo nieobecne w podręcznikach języka polskiego jako obcego. Język a Kultura. t. 21: Tabu w języku iw kulturze/ red. Dąbrowska A. Wrocław : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytet Wrocławski, 2009. S. 241–257.*
7. Gałęcki Z., Kliza D. Dłaczego „pop” stał się w języku polskim wyrazem obraźliwym? *Roczniki Humanistyczne. 1994. R. 42. Z. 6. S. 21–38.*
8. Góralczyk P. Słownictwo związane z rodziną (na materiale list haseł Haliny Zgólkowej i serii podręczników Hurra!!!). *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców. 2013. Nr 20. S. 111–118.*
9. Imamowie. URL: <https://mzr.pl/imamowie/> (data zvernrnia: 03.04.2023).
10. Kola. A. O niepełnosprawności w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego. *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców. 2010. Nr 17. S. 507–515.*
11. Markunas A., Uczcił T. Terminologia kościelna. Mały słownik opisowy polsko-ukraiński i ukraińsko-polski. Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 1995. 179 s.
12. Olchowa G. Edukacja klimatyczna w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego dla poziomu A2. *Postscriptum Polonistyczne. 2021. nr 2 (28). S. 51–61.*
13. Paździo J. Czy podręczniki do nauczania języka polskiego jako obcego mają marginesy? *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Cultura. 2012. Nr 4. S. 158–170.*
14. Stankiewicz K., Żurek A. Obraz Polki/Polaka w serii podręczników do nauczania języka polskiego jako obcego Hurra!!! *Po polsku. Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców. 2010. Nr 17. S. 495–506.*
15. Strzelecka A. W jaki sposób i z jakiej okazji świętują podręcznikowi i prawdziwi Polacy? *Negocjowanie ważności świąt. Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców. 2014. T. 21. S. 163–175.*
16. Szamryk K. Statystyczna analiza słownictwa potocznego w podręczniku Hurra!!! *Po polsku 1. Roczniki Humanistyczne 2017. Nr 65. S. 25–41.*

SOURCES

1. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! *Po Polsku 1. Podręcznik studenta. Kraków : Prolog, 2020. 192 s.*
2. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! *Po Polsku 1. Zeszyt ćwiczeń. Kraków : Prolog, 2020. 140 s.*
3. Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! *Po Polsku 1. Podręcznik nauczyciela. Kraków : Prolog, 2020. 148 s.*
4. Strefa nauczyciela A1. Hurra!!! *Po polsku 1. Podręcznik nauczyciela. URL: <https://prologpublishing.com/download/content/hurra-po-polsku-1-podrecznik-nauczycielanowa-edycja.html> (data zvernrnia: 21.04.2023).*
5. Dixon A., Jasińska A. Hurra!!! *Po Polsku 2. Podręcznik studenta. Kraków : Prolog, 2020. 192 s.*

6. Dixon A., Jasińska A. Hurra!!! Po Polsku 2. Zeszyt ćwiczeń. Kraków : Prolog, 2020. 104 s.
7. Dixon A., Jasińska A. Hurra!!! Po Polsku 2. Podręcznik nauczyciela. Kraków : Prolog, 2020. 176 s.
8. Strefa nauczyciela A2. Hurra!!! Po polsku 2. Podręcznik nauczyciela. URL: <https://prologpublishing.com/download/content/hurra-po-polsku-2-podrecznik-nauczycielanowa-edycja.html> (data zvernrrnia: 21.04.2023).
9. Dixon A., Jasińska A., Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 3 Podręcznik studenta. Kraków : Prolog, 2021. 208 s.
10. Dixon A., Jasińska A., Małolepsza M., Szymkiewicz A. Hurra!!! Po Polsku 3 Zeszyt ćwiczeń. Kraków : Prolog, 2021. 128 s.
11. Małolepsza M. Hurra!!! Po Polsku 3. Podręcznik nauczyciela Kraków : Prolog, 2021. 160 s.
12. Strefa nauczyciela A3. Hurra!!! Po polsku 3. Podręcznik nauczyciela. URL: <https://prologpublishing.com/download/content/hurra-po-polsku-3-podrecznik-nauczycielanowa-edycja.html> (URL: 21.04.2023).

Павлюк Олексій Петрович, доктор філософії у галузі богослов'я, асистент кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Pavlyuk Oleksiy Petrovych, PhD in Theology, Assistant Professor of the Ukrainian Language Department at Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia (Ukraine)

Стаття надійшла: 25.04.2023

Статтю прийнято до друку: 02.05.2023